

Lähetäjä: Pelttari Antti SUPO <antti.pelttari@supo.fi>

Lähetetty: perjantai 2. lokakuuta 2020 8.17

Vastaanottaja: Liikenne- ja viestintävaliokunta <Liikenne-javiestintavaliokunta@eduskunta.fi>

Aihe: VL: Kommentit Liv:lle SVPL:n 6§ :n 4 momentista

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Suojelupoliisin kirjallista kommenttia hallituksen esityksellä 89/2020vp. sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 lukuun lisättäväksi ehdotetusta 6 §:n 4 momentista. Ehdotuksen mukaan, vähäisen paikallisen verkkopalvelun tarjoaminen sellaisessa rajatulla alueella toimivassa matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, ei edellytä verkkotoimilupaa, jos verkkopalvelua tarjotaan 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tällaiseen käyttöön osoitetulla taajuusalueella.

Puolustusministeriö on lausunnossaan tuonut esiin, että paikallisten verkkopalveluiden tarjoaminen ilman verkkotoimilupaa voi muodostaa turvallisuusriskin. Esimerkiksi satama-alueiden ja viranomaiskohteiden läheisyydessä voitaisiin ilman verkkotoimilupaa harjoittaa verkkotoimintaa, jonka valvonta saattaisi olla hyvinkin puutteellista. Puolustusministeriö katsoi, että luvanvaraisuus olisi syytä säilyttää ja ehdotettu 6 §:n 4 momentti poistaa.

Suojelupoliisi yhtyy puolustusministeriön näkemykseen. Hallituksen esityksen luonnoksesta antamassaan lausunnossa Suojelupoliisi kiinnitti huomiota siihen, että paikalliseen ja vähäiseen verkkopalvelun tarjoamiseen ilman verkkotoimilupaa saattaa liittyä turvallisuusuhkia. Suojelupoliisi katsoi, että jatkovalmistelun yhteydessä tulisi arvioida esitettyyn malliin liittyvät riskit ja voidaanko niitä sääntelyllä edelleen rajoittaa tai poistaa.

Vähäisen ja paikallisen teletoiminnan mahdollistaminen ilman verkkotoimilupaa tarkoittaisi sitä, että eri toimijat voisivat erityisesti 5G teknologian avulla rakentaa omia alueellisia verkkojaan, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa. Kyseessä voisi olla esimerkiksi osuuskunnan ylläpitämä verkko, kauppakeskukseen rakennettu verkko tai teolliseen ohjaukseen tarkoitettu verkko.

Tietoturvallisuuden kannalta on keskeistä varmistaa missä ja kenen hallussa ehdotetun säädöksen alaan kuuluvia verkkoja on ja että myös nämä verkot ovat riittävän turvallisia suhteessa niiden käyttötarkoitukseen. Pienimuotoisenkin toiminta voi olla turvallisuuden kannalta merkittävää, jos sitä suoritetaan yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisessä paikassa tai lähellä tällaista paikkaa.

Pykälässä tarkoitettu vähäinen ja paikallinen verkkotoiminta edellyttäisi verkkotoimiluvan sijaan radiolupaa. Suojelupoliisi pitää hyvänä, että ehdotuksen 41 §:n mukaan radioluvan myöntämisen edellytyksenä on muun ohessa, ettei ole perusteltua syytä epäillä hakijan vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta ja että SVPL:n tietoturvaa ja toimintavarmuutta koskevat säännökset tulisivat hallituksen esityksestä ilmeisesti sovellettavaksi. Radiotoimiluvan myöntämisen ehdot ovat kuitenkin huomattavasti kevyemmät kuin verkkotoimilupien, eikä niihin voida liittää esimerkiksi vastaavalla tavalla lupaehtoja, jolla voidaan ohjata toimintaa ja asettaa vaatimuksia.

Mikäli vähäinen ja paikallinen verkkotoiminta sallittaisiin, olisi mahdollista, että se lisäisi huomattavasti yleistä teletoimintaa tarjoavien toimijoiden määrää. Vähäistä ja paikallista verkkotoimintaa voisivat harjoittaa niin kansalliset kuin kansainväliset toimijat. Tämä eroaisi merkittävästi nykyisestä tilanteesta, jossa yleistä teletoimintaa tarjoavat tahot ovat tunnettuja ja yhteistyö pitkäaikaista. Tämä asettaisi erityisiä haasteita valvonnalle, koska edelleenkin verkkoturvallisuuden kannalta olisi keskeistä luotettavasti tunnistaa toimijat ja niiden taustalla vaikuttavat tahot. Valvonnan on myös oltava jatkuvaa.

Suojelupoliisin näkemyksen mukaan edellä mainituista syistä on hyvinkin mahdollista, että paikallisten verkkopalveluiden valvonta ja luvitus muodostuisi joissain tilanteissa riittämättömäksi, mikä saattaisi vaarantaa verkkoturvallisuuden. Tämän vuoksi ehdotettu 6§:n 4 momentti pitäisi poistaa ja luvanvaraisuus säilyttää.